

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 23/2012-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť R. K., L., zastúpeného advokátkou Mgr. V. H., L., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Lučenec č. k. 13 Er 885/2010-76 z 10. októbra 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. decembra 2011 doručená sťažnosť R. K., L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy a práva na spravodlivé

súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Lučenec (ďalej len „okresný súd“) č. k. 13 Er 885/2010-76 z 10. októbra 2011 (ako to vyplýva z obsahu sťažnosti) a ktorou žiadal vydať tento nález:

„- postupom Okresného súdu v Lučenci v konaní číslo 13 Er/885/2010 došlo k porušeniu práva sťažovateľa garantovaného Ústavou Slovenskej republiky v článku 46 ods. 1 a článku 6 ods. 1 Dohovoru.

- postupom Okresného súdu v Lučenci v konaní číslo 13 Er/885/2010 bol porušený článok 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

- postupom Okresného súdu v Lučenci v konaní číslo 13 Er/885/2010 bol porušený článok 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

- sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania na odmene advokátky za zastupovanie v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky za dva úkony právnej služby v hodnote určenej podľa §11 vyhlášky číslo 655/2004 Z. z. v platnom znení.“

Ako vyplýva zo sťažnosti sťažovateľa a z jej príloh, sťažovateľ je ako povinný účastníkom exekučného konania vedeného proti nemu súdnym exekútorom JUDr. Ing. J. G., Exekútorský úrad, R. (ďalej len „súdny exekútor“), pod sp. zn. EX 530/2010 (na okresnom súde pod sp. zn. 13 Er 885/2010) na návrh maloletého L. K. a maloletej R. K. (ďalej len „oprávnení“) pre vymoženie výživného na maloleté deti. Oprávnení navrhli súdnemu exekútorovi vykonať exekúciu návrhom z 24. augusta 2010 na základe rozsudku okresného súdu č. k. 11 P 330/2009-66 z 12. marca 2010. Okresný súd týmto rozsudkom zmenil predchádzajúcu úpravu výživného vykonanú rozsudkom okresného súdu č. k. 11 P 257/2007-31 z 10. augusta 2007, ktorý nadobudol právoplatnosť 16. novembra 2007, tak, že zvýšil výživné na maloletého L. K. zo sumy 1 400 Sk (46,47 €) na sumu 70 € mesačne a na maloletú R. K. zo sumy 1 500 Sk (49,79 €) na sumu 80 € mesačne, počnúc 1. septembrom 2009 s tým, že takto určené bežné výživné je sťažovateľ povinný zasielať k rukám matky vopred do 15. dňa kalendárneho mesiaca a súčasne zročné výživné za obdobie od 1. septembra 2009 do 28. februára 2010 v celkovej sume 322,44 € povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 10 € na každé dieťa zvlášť spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok od 1. marca 2010. Tento rozsudok v spojení s rozsudkom

Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13 CoP 30/2010-96 z 12. marca 2010 nadobudol právoplatnosť 29. júna 2010. Oprávnení navrhli súdnemu exekútorovi vykonať exekúciu na vymoženie

- 322,44 € s odôvodnením, že sťažovateľ do 24. augusta 2010 neuhradil žiadnu z povolených mesačných splátok (teda neuhradil celú sumu dlžného výživného za obdobie od 1. septembra 2009 do 28. februára 2010),

- 214,96 € za mesiace marec až jún 2010 s odôvodnením, že sťažovateľ za obdobie od 1. marca 2010 do 30. júna 2010 uhradil sumu 96,26 € mesačne spolu na oboch oprávnených (podľa skoršej úpravy výživného rozsudkom okresného súdu č. k. 11 P 257/2007-31 z 10. augusta 2007), hoci bol povinný uhrádzať 150 € mesačne spolu na oboch oprávnených (t. j. rozdiel sumy 150 € a 96,26 € x 4 mesiace) podľa rozsudku okresného súdu č. k. 11 P 330/2009-66 z 12. marca 2010,

- 36,55 € za mesiac júl 2010 s odôvodnením, že sťažovateľ za obdobie 1. júla až 31. júla 2010 uhradil oprávneným spolu iba sumu 113,45 €, hoci bol povinný uhradiť sumu 150 € (t. j. rozdiel oboch súm),

- 69,88 € za mesiac august 2010 s odôvodnením, že sťažovateľ uhradil za obdobie 1. augusta 2010 až 31. augusta 2010 iba sumu 80,12 €, hoci bol povinný uhradiť sumu 150 € (t. j. rozdiel oboch súm),

teda spolu na vymoženie sumy 643,83 € (a navyše aj na vymoženie náhrady za overenie exekučných titulov 7,91 € a trov právneho zastúpenia oprávnených advokátom v exekučnom konaní 66,54 €). Na základe tohto návrhu, exekučného titulu (rozsudok okresného súdu č. k. 11 P 330/2009-66 z 12. marca 2010) a poverenia na vykonanie exekúcie okresným súdom č. 5606*076248 z 13. septembra 2010 vydal súdny exekútor 22. septembra 2010 upovedomenie o začatí exekúcie č. k. EX 530/2010/KA-S, ktorým upovedomil sťažovateľa o začatí exekúcie na vymoženie pohľadávky oprávnených 643,83 €, trov právneho zastupovania v exekučnom konaní 66,54 € a nákladov na overenie exekučných titulov 7,91 € a upovedomil sťažovateľa aj o výške predbežných trov exekúcie ku dňu vydania tohto upovedomenia (132,53 €).

Sťažovateľ vzniesol proti exekúcii námietky 15. októbra 2010 a tvrdil, že exekúcia nie je prípustná, pretože na základe exekučného titulu oprávnenej riadne plnil, do omeškania sa nedostal ani s plnením riadnej vyživovacej povinnosti a ani so splátkou zročného

výživného. V závere svojich námietok sťažovateľ uviedol, že exekúcia bola dôvodná, iba pokiaľ ide o sumu 55,01 €, ktorú však uhradil 30. septembra 2010. Podľa jeho názoru mal plniť na základe exekučného titulu po prvý raz 15. júla 2010 (teda až po právoplatnosti exekučného titulu) a vtedy mal zaplatiť oprávneným za mesiac júl 2010 sumu 160 € (150 € na výživnom a 10 € splátku na zročnom výživnom) a sumu 214,96 €, t. j. rozdiel medzi priebežne plateným pôvodne určeným výživným (ktoré platil) a výživným určeným exekučným titulom za obdobie od 1. marca 2010 do 30. júna 2010. K 15. júlu 2010 mal preto sťažovateľ zaplatiť oprávneným spolu 374,96 € a následne mal v auguste 2010 uhradiť za august 2010 sumu 160 €, v septembri 2010 za september 2010 sumu 160 € atď. Sťažovateľ ďalej v námietkach poukázal na to, že na úhradu výživného oprávneným na základe uznesenia okresného súdu sp. zn. 5 Em 32/05 z 25. apríla 2005 mu boli vykonané Colným riaditeľstvom Slovenskej republiky zrážky z výsluhového dôchodku, pričom za obdobie od 1. júna 2007 do 31. mája 2007 mu bola nad rámec rozsahu jeho povinnosti zrazená suma 66,92 €, za obdobie od 1. augusta 2008 do 30. októbra 2009 suma 122,40 €, za obdobie od 1. novembra 2009 do 30. júna 2009 suma 113,04 € a za obdobie od 1. júla 2010 do 30. septembra 2010 suma 63,07 €. Do dňa právoplatnosti exekučného titulu (8. júla 2010) mu bolo takto zrazených navyše 319,41 €, po zohľadnení povinnosti sťažovateľa plniť doplatok za máj až júl 2010 po 33,19 € jeho preplatok k 8. júlu 2010 predstavoval 219,83 €. Keďže podľa názoru sťažovateľa k 15. júlu 2010 mal zaplatiť oprávneným 374,96 €, avšak oproti povinnosti uloženej mu súdom skorším rozhodnutím navyše im uhradil 299,95 € (uvedený preplatok 219,83 € a ďalšiu zrážku 80,12 €), zaplatil oprávneným k tomuto dňu iba o 75,01 € menej, než bol povinný. Stratu výhody splátok dlžného výživného sťažovateľ nestratil, pretože za mesiac júl 2010 zaplatil oprávneným viac než určené bežné výživné 150 € mesačne a zaplatil aj splátku zročného výživného za obdobie od 1. septembra 2009 do 28. februára 2010, pretože zaplatil viac ako 160 €. Čiastočné plnenie dlžníka treba započítat' (ak dlžník neoznačí, akú pohľadávku plní) na jeho najstarší dlh (v tomto prípade splátku zo sumy 322,44 €). V mesiaci august 2010 plnil sťažovateľ oprávneným spolu 180 € (80,12 € zrážkou z výsluhového dôchodku a 100 € poštovou poukážkou), teda znova zaplatil viac než 160 €. Ostala iba nezaplatená časť rozdielu výživného po zvýšení 55,01 €. V mesiaci september 2010 plnil sťažovateľ oprávneným sumu 92,23 € a 53,20 € poštovou poukážkou a zrážkou z výsluhového dôchodku 80,12 €.

O námietkach sťažovateľa rozhodol okresný súd uznesením č. k. 13 Er 885/2010-76 z 10. októbra 2011 tak, že im vyhovel v časti o vymoženie sumy 54,82 € (prvý výrok), nevyhovel v časti o vymoženie sumy 589,01 € (druhý výrok) a exekúciu v časti o vymoženie sumy 145,42 € zastavil (tretí výrok). Vychádzal z toho, že exekučný titul – rozsudok okresného súdu č. k. 11 P 330/2009-66 z 12. marca 2010 – ukladá povinnosť platiť výživné na maloleté deti a je predbežne vykonateľný doručením sťažovateľovi (23. apríla 2010), sťažovateľ bol povinný počnúc mesiacom marec 2010 platiť oprávneným mesačne spolu 160 €, a ku dňu podania námietok mal preto zaplatiť oprávneným spolu 1 120 € (7 x 160 €). Na plnenia sťažovateľa spredu dňa vyhlásenia rozsudku okresného súdu č. k. 11 P 330/2009-66 z 12. marca 2010 prihliadať nemožno, pretože išlo o dobrovoľné plnenie nad rámec určeného bežného výživného. Po zohľadnení preukázaných plnení sťažovateľa za obdobie po vyhlásení tohto rozsudku dospel okresný súd k záveru, že za obdobie marec – august 2010 vznikol sťažovateľovi nedoplatok 160,14 € a nesplnená ostala i povinnosť sťažovateľa uhradiť výživné za obdobie od 1. septembra 2009 do 28. februára 2009 (322,44 €). Návrh matky na vykonanie exekúcie bol dôvodný, okrem sumy 54,82 € (rozdiel nedoplatku na výživnom oproti vyčísleniu v návrhu na začatie exekúcie, pretože dlh na bežnom výživnom za mesiace marec – jún 2010 predstavuje 160,14 €). Pokiaľ tretím výrokom okresný súd zastavil exekúciu v časti 145,43 €, v tejto časti išlo o dobrovoľné plnenie otca po jej začatí (30. septembra 2010).

Uznesenie okresného súdu č. k. 13 Er 885/2010-76 z 10. októbra 2011 nadobudlo právoplatnosť 31. októbra 2011.

Ako výslovne uviedol sťažovateľ v sťažnosti doručenej ústavnému súdu, k porušeniu ním označených ustanovení ústavy a dohovoru malo dôjsť v konaní pred okresným súdom vydaním uznesenia okresného súdu č. k. 13 Er 885/2010-76 z 10. októbra 2011, a to jeho druhým výrokom, ktorým okresný súd nevyhovel námietkam sťažovateľa v exekučnom konaní, pokiaľ ide o vedenie exekúcie v ostávajúcej časti.

V sťažnosti sťažovateľ poukázal najprv na to, že v dôsledku nesprávne vedeného skoršieho konania o výkon rozhodnutia okresným súdom pod sp. zn. 5 Em 32/05 plnil v období od júna 2007 až do dňa rozhodnutia okresného súdu o ním podaných námietkach oprávneným výživné vo väčšom rozsahu, ako bol na to zaviazaný skorším rozhodnutím o úprave výživného. Ku dňu doručenia rozsudku okresného súdu z 12. marca 2010 č. k.

11 P 330/2009-66 (t. j. 23. apríla 2010) prijali oprávnení o 274,10 € viac, než im patrilo. Ústavne nekonformne vyložil príslušné ustanovenia okresný súd, ak toto plnenie považoval za dobrovoľné plnenie sťažovateľa nad rámec jeho vyživovacej povinnosti, a preto ho nezohľadnil, keďže nešlo o plnenie dobrovoľné, ale vynútené. Takto poskytnuté plnenie treba považovať za preddavok výživného, ktorého splatnosť nastane v budúcnosti. Ak by to tak nebolo, oprávnení by sa na úkor sťažovateľa bezdôvodne obohatili.

Tvrdené porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru druhým výrokom uznesenia okresného súdu č. k. 13 Er 885/2010-76 z 10. októbra 2011 odôvodnil sťažovateľ tým, že výklad a aplikácia dotknutých ustanovení [sťažovateľ citoval ustanovenie § 162 Občianskeho súdneho poriadku, § 65, § 76 ods. 2, § 78 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), § 451, § 456 Občianskeho zákonníka] okresným súdom popreli účel a zmysel právnej úpravy, sú ústavne nesúladným výkladom práva, ktorý nastoľuje nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Podstatou a zmyslom právnej úpravy vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom je to, aby rodičia boli zaviazaní plniť túto svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť vo výške určenej súdom po vykonaní dokazovania. Naplnením zmyslu a účelu právnej úpravy potom nie je, ak je od rodiča vynucované plnenie vyššej čiastky nad rámec rozhodnutia súdu bez možnosti povinného rodiča slobodne sa rozhodnúť o poskytovaní vyššieho výživného (ktorú sťažovateľ nemal, pretože vyššie plnenie bolo od neho vynútené). Pri rozhodovaní o veci sťažovateľa mal okresný súd prihliadnúť aj na ustanovenie § 1 Občianskeho súdneho poriadku a postupovať tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania.

V závere svojej sťažnosti poukázal sťažovateľ na teoretický problém následkov predbežnej vykonateľnosti rozsudkov upravujúcich výživné na maloleté deti spočívajúci v zložitosti postupu pri domáhaní sa vrátenia plnenia, ktoré poskytol povinný rodič na základe exekúcie vedenej na základe predbežne vykonateľného rozsudku, ktorý bude následne zrušený alebo zmenený odvolacím súdom tak, že bude povinnému rodičovi určené nižšie výživné, než ho určil prvostupňový súd. Riešením (aj takýchto) situácií sa javí byť rozumné rozhodovanie súdov (aj) v exekučnom konaní, pri ktorom súdy preskúmajú vec

účastníkov aj s ohľadom na základné ľudské práva a slobody, ako aj princíp spravodlivosti v konkrétnom prípade.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru druhým výrokom uznesenia okresného súdu č. k. 13 Er 885/2010-76 z 10. októbra 2011, ktorým okresný súd nevyhovел námietkam sťažovateľa v exekučnom konaní v ostávajúcej časti.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 144 ods. 1 ústavy sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu ním označených základných práv došlo tým, že okresný súd nevyhovел v celom rozsahu jeho námietkam proti exekúcii a svojim výkladom poprel účel a zmysel relevantnej zákonnej právnej úpravy, túto vykladal ústavne nesúladne a nastolil tak nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Pripustil ďalšie vedenie exekúcie proti sťažovateľovi aj v časti, v ktorej sťažovateľ už prv pred vydaním exekučného titulu plnil oprávneným nad rámec dovtedy určenej vyživovacej povinnosti na maloleté deti, a to iba v dôsledku nesprávne vedeného skoršieho konania o výkon rozhodnutia, a tým okresný súd nepostupoval tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov sťažovateľa ako účastníka exekučného konania.

Okresný súd odôvodnil uznesenie č. k. 13 Er 885/2010-76 z 10. októbra 2011 takto:

„Exekúcia sa vykonáva na základe rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 11P/330/2009-66 zo dňa 12.03.2010, ktorým súd zmenil rozsudok č. k. 11P/257/2007-31 zo dňa 10.08.2007 s tým, že vyživovaciú povinnosť otca R. K. na maloletú R. K. zvýšil zo sumy 1.500,00 Sk na sumu 80,00 € mesačne a na maloletého L. K. zo sumy 1.400,00 Sk na

sumu 70,00 € mesačne počnúc 01.09.2009. Súd rozhodol o povinnosti platiť výživné otcovi k rukám matky vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred s tým, že zročné výživné od 01.09.2009 do 28.02.2010 v celkovej výške 322,44 € povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 10,00 €. Rozsudok sa stal právoplatným dňa 08.07.2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13CoP/30/2010-96.

Podľa §-u 162 ods. 1 O. s. p., pri rozsudkoch predbežne vykonateľných plynie lehota na plnenie od ich doručenia.

Podľa §-u 162 ods. 2 O. s. p., predbežne vykonateľné sú rozsudky odsudzujúce na plnenie výživného alebo pracovnej odmeny za posledné tri mesiace pred vyhlásením rozsudku.

Vo veci výkonu rozhodnutia vymožením výživného maloletých detí je potrebné poukázať na skutočnosť, že takéto rozhodnutie je rozhodnutím predbežne vykonateľným, t. z. že právne účinky tohto rozhodnutia nastávajú bez ohľadu na to, kedy rozhodnutie nadobudne právoplatnosť. Rozhodnutím je potrebné sa riadiť bez ohľadu na to, kedy samotné rozhodnutie právoplatnosť nadobudne. Exekučný titul bol vyhlásený súdom dňa 12.03.2010, otcovi maloletých detí dňa 23.04.2010 doručený. Z uvedeného teda vyplýva, že otec maloletých detí mal počnúc mesiacom marec 2010 platiť na maloleté deti výživné vo výške 80,00 € na maloletú R., 70,00 € na maloletého L. a zároveň zameškané zročné výživné za obdobie od 01.09.2009 do 28.02.2010 vo výške 322,44 € v splátkach po 10,00 € od 01.03.2010. Súd poukazuje na exekučný titul, v zmysle ktorého bežné výživné bol povinný otec maloletých detí platiť vždy mesačne vopred, t. z. v mesiaci marec na mesiac apríl, v mesiaci apríl na mesiac máj, atď. Z uvedeného teda vyplýva, že otec maloletých detí mal uhrádzať bežné výživné počnúc 01.03.2010 matke maloletých detí vo výške 150,00 € a taktiež od 01.03.2010 v 10,00 € splátkach výživné zameškané až do úplného uhradenia sumy 322,44 €. Z uvedeného teda vyplýva, že až do mesiaca august 2010 mal otec maloletých detí zaplatiť celkovo sumu 6 x 160,00 €, teda 960,00 € (dňa 30. 08.2010 podala matka maloletých detí návrh na vykonanie exekúcie).

Ku dňu podania námietok, t. z. za obdobie 01.03.2010 – 15.09.2011 mal otec maloletých detí uhradiť sumu 7 x 160,00 €, t. z. 1.120,00 €.

Otec maloletých detí teda uhrádzal počnúc 01.03.2010 až 30.06.2010, teda 4 mesiace po 77,20 € (formou zrážok zo mzdy) spolu 308,80 € a dobrovoľným plnením sumu

131,06 € (dňa 03.05.2010 suma 33,20 € ako platba za mesiac marec 2010, dňa 04.05.2010 suma 33,20 € ako platba za mesiac apríl 2010, dňa 13.08.2010 suma 33,33 € ako platba za mesiac máj 2010 a dňa 13.08.2010 suma 33,20 € ako platba za mesiac jún 2010). Otec maloletých detí zaplatil teda za obdobie mesiacov marec 2010 až jún 2010 sumu 439,86 €, pričom zaplatiť mal sumu 600,00 €, teda za uvedené obdobie predstavuje dlh na nezaplatenom výživnom sumu 160,14 €. Matka maloletých detí v návrhu na vykonanie exekúcie uviedla sumu 214,96 €. V mesiaci júl 2010 mal otec maloletých detí uhradiť na bežnom výživnom sumu 150,00 € spolu so splátkou zameškaného výživného 10,00 €. Matke maloletých detí bola v mesiaci júl poukázaná platba vo výške 80,12 € formou zrážky zo mzdy otca maloletých detí a dobrovoľne dňa 13.08.2010 uhradená zo strany otca suma 33,33 €. Otec maloletých detí teda za mesiac júl 2010 uhradil sumu 113,45 €, hoci mal uhradiť na bežnom výživnom sumu 150,00 € a z tohto dôvodu jeho nedoplatok predstavuje 36,55 €. Otec maloletých detí za mesiac august 2010 mal uhradiť bežné výživné vo výške 150,00 €, pričom matke maloletých detí bola poukázaná suma vo výške 80,12 € formou zrážky zo mzdy povinného, pričom ku dňu podania návrhu na vykonanie exekúcie žiadna ďalšia platba uskutočnená nebola. Z uvedeného vyplýva, že za mesiac august dlh otca na výživnom predstavoval sumu 69,88 €.

Po podaní návrhu na vykonanie exekúcie (30.08.2010) otec maloletých detí dňa 30. 09. 2010 uhradil dobrovoľne sumu 92,23 € označenú ako doplatok výživného za august 2010 a sumu 53,20 € ako doplatok výživného za mesiac september 2010.

Pokiaľ otec maloletých detí poukazuje na platby výživného spred obdobia vyhlásenia rozsudku, ktorý je exekučným titulom a ktorý komplexne rieši otázku zameškaného výživného, je súd toho názoru, že sumy uhradené otcom nad rámec jemu určenej vyživovacej povinnosti, ktoré priebežne splácal, nie je možné považovať za preplatok na výživnom. Pokiaľ otec maloletých detí plnil dobrovoľne nad rámec určeného bežného výživného, tieto platby boli zo strany oprávnených maloletých detí priebežne spotrebované a nie je ich možné považovať za preplatok vo vzťahu k výživnému, ktorého splatnosť nastala, resp. nastane v budúcnosti.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že na bežnom výživnom za mesiace marec – august 2010 otcovi maloletých detí vznikol nedoplatok vo výške 160,14 €, spolu s povinnosťou uhradiť zameškané výživné od 01.09.2009 do 28.2.2009 spolu vo výške 322,44 €.

Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že návrh na vykonanie exekúcie zo strany matky maloletých detí bol dôvodný s výnimkou sumy 54,82 €, čo predstavuje rozdiel nedoplatku na výživnom oproti vyčísleniu uvádzanému v návrhu na začatie exekúcie, keďže dlh na bežnom výživnom za mesiac marec – jún 2010 predstavuje sumu 160,14 €.

Z vyššie uvedených dôvodov súd preto námietkam povinného v časti 54,82 € vyhovel a v časti prevyšujúcej námietky ako nedôvodné zamietol.

Podľa §-u 57 ods. 1 písm. f) zákona č. 233/1995 Z. z., exekúciu súd zastaví, ak po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané.

Po podaní návrhu na vykonanie exekúcie a podaní námietok povinný dňa 30.09.2010 dobrovoľne uhradil sumu 92,23 € a sumu 53,20 €, súd preto v tejto časti konanie zastavil, nakoľko exekúcia prebieha ďalej pre vymoženie tak bežného výživného ako aj nedoplatku na výživnom zameškanom. Uvedené platby je preto potrebné považovať za platby dobrovoľne vykonané v rámci exekúcie nad rámec súm, ktoré by inak boli formou exekúcie od otca maloletých detí vymožené.

Z predmetného rozhodnutia je teda zrejmé, že exekúcia bude naďalej prebiehať v časti o vymoženie sumy 443,05 €, nakoľko súd vyhovel námietkam v časti o zaplatenie sumy 54,82 € a taktiež exekúciu zastavil pre dobrovoľné plnenie v časti o zaplatenie 145,43 €.

Ústavný súd konštatuje, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia uznesenia okresného súdu dospel k záveru, že okresný súd dal dostatočnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a rovnako takýmto spôsobom reagoval aj na námietky sťažovateľa, ktoré posúdil podľa ich obsahu. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

Sťažovateľ však za dôvod porušenia ním označených práv označil spôsob aplikácie zákonných ustanovení na vec sa vzťahujúcich okresným súdom, ktorý podľa jeho presvedčenia treba považovať za taký, ktorý nezodpovedá ich účelu a zmyslu, a preto je ústavne nekonformný.

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02,

IV. ÚS 292/04) aj nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku. Aj vo výkone rozhodnutia alebo v súdnej exekúcii sa musí každému zaručiť prístup k súdnej ochrane, ak splní predpoklady ustanovené zákonom. K naplneniu záruk na prístup k súdnej ochrane v zmysle citovaného článku ústavy dochádza iba vtedy, ak všeobecný súd koná objektívne, vylúči náhodné alebo svojvoľné uplatnenie zákonných možností na rozhodnutie a ak prijme konečné rozhodnutie vychádzajúc z toho, čo objektívne zistil.

Základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale túto aj v určitej kvalite, t. j. zákonom ustanoveným postupom súdu, dostať. Aj na vydanie rozhodnutia o námietkach povinného, resp. rozhodnutia o zastavení exekúcie sú primerane kladené požiadavky, ktoré vyplývajú zo základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Znamená to, že aj takéto rozhodnutie musí mať zákonný podklad, musí byť dostatočne skutkovo a právne odôvodnené a nemôže byť prejavom svojvôle.

Podstata argumentácie sťažovateľa, ktorou odôvodňuje tvrdenú neústavnú aplikáciu zákonných ustanovení okresným súdom, spočíva v jeho tvrdení, podľa ktorého okresný súd pri rozhodovaní v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Er 885/2010 mal zohľadniť plnenia sťažovateľa, ktoré sťažovateľ poskytol oprávneným pred vydaním rozsudku okresného súdu č. k. 11 P 330/2009-66 z 12. marca 2010. Okresný súd tieto plnenia nevzal do úvahy argumentujúc jednak tým, že *„exekučný titul komplexne rieši otázku zameškaného výživného“*, a jednak tým, že *„sumy uhradené otcom nad rámec jemu určenej vyživovacej povinnosti, ktoré priebežne splácal, nie je možné považovať za preplatok na výživnom, pretože pokiaľ otec maloletých detí plnil dobrovoľne nad rámec určeného bežného výživného, tieto platby boli zo strany oprávnených maloletých detí priebežne spotrebované a nie je ich možné považovať za preplatok vo vzťahu k výživnému, ktorého splatnosť nastala, resp. nastane v budúcnosti“*. Sťažovateľ tvrdí, že táto argumentácia neobstojí preto, že on neposkytoval pred vydaním exekučného titulu plnenia nad rámec jemu právoplatne určenej vyživovacej povinnosti dobrovoľne – naopak, tieto plnenia mu

boli zrážané z jeho príjmov na základe právoplatne nariadeného súdneho výkonu rozhodnutia, čo sťažovateľ považuje za významnú okolnosť.

Ústavný súd po preskúmaní veci dospel k záveru, podľa ktorého aplikácia ustanovení Exekučného poriadku a zákona o rodine okresným súdom nebola arbitrárna, je vyhovujúca požiadavke ústavnekonformného výkladu jednoduchého zákona a navyše súladná so stabilnou rozhodovacou praxou všeobecných súdov.

Predmetom konania vedeného pred okresným súdom pod sp. zn. 11 P 330/2009 bolo rozhodovanie súdu o zvýšení výživného na maloleté deti za obdobie od 1. septembra 2009 do budúcnosti. Okresný súd vo veci rozhodoval 12. marca 2010 a z výroku jeho rozsudku je zrejmé, že rozhodol aj o zročnom výživnom za obdobie od 1. septembra 2009 do 28. februára 2010, ktoré vyčíslil sumou 322,44 €. *„Ak sa určuje vyživovacia povinnosť za dobu minulú, potom sa musí zistiť, aké čiastky boli (povinným) rodičom na výživnom už poskytnuté... pričom treba zvážiť, či nešlo iba o príležitostné plnenie..., ktoré by nebolo možné na výživné započítať, či iné podobné plnenie“* (R 44/1966). Z uvedeného je zrejmé, že v prípade, ak sťažovateľ v období, ktoré bolo predmetom rozhodovania okresného súdu vo veci sp. zn. 11 P 330/2009, plnil maloletým deťom nad rámec v tom čase právoplatne určenej vyživovacej povinnosti (a nešlo iba o príležitostné plnenie), tieto plnenia mohli byť započítané na zročné výživné, ktoré mu bolo uložené zaplatiť. Pri rozhodovaní o dlžnom výživnom je však súd (pri jeho vyčíslení) povinný vziať do úvahy iba tie plnenia, o ktorých má za preukázané, že ich povinný rodič poskytol oprávnenému v posudzovanom období, a započítať ich s určenou sumou výživného. Správne preto okresný súd v uznesení č. k. 13 Er 885/2010-76 z 10. októbra 2011 poukázal na to, že exekučný titul komplexne rieši otázku zameškaného výživného.

Ako vyplýva zo stabilnej judikatúry všeobecných súdov, *„v konaní o výkon rozhodnutia sa žiadny z rodičov nemôže dovoliavať započítania čiastočného plnenia vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu urobeného pred rozhodnutím o určení rozsahu vyživovacej povinnosti, či už súd, ktorý rozhodoval o rozsahu vyživovacej povinnosti, na takéto plnenie neprihliadol z akýchkoľvek dôvodov, alebo ho započítal akýmkoľvek spôsobom“* (R 46/1970). Tento záver je jednak dôsledkom už uvedeného princípu, podľa ktorého rieši súd pri rozhodovaní o rozsahu vyživovacej povinnosti túto otázku komplexne,

a jednak dôsledkom toho, že právoplatné rozhodnutie súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti do minulosti bráni opätovnému posudzovaniu tejto otázky. Ako zároveň z uvedeného vyplýva, je pritom nerozhodné, či plnenia, ktoré by mali byť takto podľa názoru povinného rodiča započítané na zročné výživné, poskytol dobrovoľne alebo ako dôsledok výkonu rozhodnutia nad rámec rozsahu právoplatne uloženej povinnosti skorším rozhodnutím o určení vyživovacej povinnosti. V zásade nebolo preto svojvoľné, keď okresný súd konštatoval, že takéto plnenia nemožno považovať za preplatok vo vzťahu k výživnému, ktorého splatnosť nastala, resp. nastane v budúcnosti.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti rozhodol ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2012